

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою університету
протокол № 20 від 16 липня 2026 р.,
уведено в дію наказом ректора
№ 20 від 16 липня 2026 р.

Богдан БУЯК

ПОЛОЖЕННЯ

про Центр колективного користування науковим обладнанням
«ЦЕНТР ЦИФРОВОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ»
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає правовий статус, мету, основні завдання, функції, порядок утворення, організації діяльності, управління, матеріально-технічного забезпечення, фінансування, звітності та припинення діяльності Центру колективного користування науковим обладнанням «Центр цифрової гуманітаристики» Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (далі – Центр).

1.2. Центр є структурним підрозділом Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (далі – університет), створеним без статусу юридичної особи для забезпечення колективного доступу до сучасної цифрової дослідницької інфраструктури, програмного забезпечення, інформаційних ресурсів та наукового обладнання, що використовуються у сфері цифрової гуманітаристики.

1.3. Центр створюється, реорганізовується та ліквідується наказом ректора університету відповідно до законодавства України, Статуту університету та цього Положення.

1.4. У своїй діяльності Центр керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», Господарським кодексом України, Цивільним кодексом України, Бюджетним кодексом України, постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року № 703 «Деякі питання центрів колективного користування науковим обладнанням», іншими нормативно-правовими актами України, Статутом університету, наказами ректора та цим Положенням.

1.5. Основною метою діяльності Центру є забезпечення ефективного використання цифрової дослідницької інфраструктури, сучасних інформаційних технологій, спеціалізованого програмного забезпечення, цифрових колекцій, баз даних та інших ресурсів для виконання фундаментальних і прикладних наукових досліджень, освітньої діяльності та міжнародного співробітництва.

1.6. Центр здійснює свою діяльність на принципах:

- законності;
- відкритості та доступності;
- академічної доброчесності;
- рівного доступу користувачів до ресурсів Центру;
- ефективного використання державного майна;
- наукової обґрунтованості;
- інноваційності;
- міжнародного співробітництва.

1.7. Діяльність Центру спрямована на забезпечення проведення наукових досліджень, виконання освітніх програм, виконання реалізацію грантових проєктів, реалізацію освітніх програм, підтримку міждисциплінарних досліджень та розвиток цифрової гуманітаристики в Україні.

1.8. Центр взаємодіє зі структурними підрозділами університету, закладами вищої освіти, науковими установами, органами державної влади, органами місцевого самоврядування, міжнародними організаціями, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності відповідно до законодавства України.

1.9. Центр використовує у своїй діяльності обладнання, програмне забезпечення, цифрові ресурси та інші матеріально-технічні засоби, що перебувають на балансі університету або передані Центру в установленому законодавством порядку.

1.10. Повне найменування Центру українською мовою – Центр колективного користування науковим обладнанням «Центр цифрової гуманітаристики» Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ЦЕНТРУ

2.1. Основним завданням Центру є забезпечення ефективного функціонування сучасної цифрової дослідницької інфраструктури університету та організація її використання для виконання фундаментальних і прикладних

наукових досліджень, освітньої діяльності, підготовки здобувачів вищої освіти, а також реалізації наукових, науково-технічних та міжнародних проєктів.

2.2. Для досягнення визначеної мети Центр відповідно до покладених на нього завдань здійснює:

- забезпечення колективного доступу науково-педагогічних працівників, науковців, здобувачів вищої освіти, аспірантів, докторантів та інших користувачів до цифрової дослідницької інфраструктури, програмного забезпечення, цифрових архівів, електронних баз даних, інформаційних систем та інших ресурсів Центру;

- створення належних організаційних і технічних умов для проведення наукових досліджень із використанням цифрових технологій у гуманітарній сфері;

- забезпечення ефективного використання цифрових ресурсів, програмного забезпечення, комп'ютерного обладнання та інших матеріально-технічних засобів Центру;

- організацію роботи з цифровими колекціями, електронними архівами, корпусами текстів, геоінформаційними системами, мультимедійними ресурсами, системами аналізу даних та іншими цифровими сервісами;

- технічний та методичний супровід виконання фундаментальних і прикладних наукових досліджень, що здійснюються в університеті та інших установах;

- сприяння виконанню державних цільових програм, міжнародних грантів, проєктів Європейського Союзу, програм академічної мобільності та інших наукових ініціатив;

- забезпечення міждисциплінарної взаємодії між факультетами, кафедрами, науковими установами та іншими організаціями у сфері цифрової гуманітаристики;

- надання консультативної, методичної та технічної допомоги користувачам щодо використання цифрових ресурсів Центру;

- участь у створенні, розвитку та підтримці цифрових репозитаріїв, електронних бібліотек, баз даних, наукових колекцій і цифрових архівів;
- забезпечення впровадження сучасних цифрових технологій у навчальний процес, наукову діяльність та інноваційні проєкти університету;
- організацію навчальних курсів, семінарів, тренінгів, вебінарів, майстер-класів та інших заходів, спрямованих на формування цифрових компетентностей науково-педагогічних працівників і здобувачів освіти;
- сприяння розвитку міжнародного співробітництва у сфері цифрової гуманітаристики, встановлення партнерських зв'язків із закладами вищої освіти, науковими установами та міжнародними організаціями;
- забезпечення дотримання вимог законодавства щодо захисту інформації, персональних даних, авторського права, академічної доброчесності та принципів відкритої науки;
- забезпечення збереження результатів досліджень, цифрових даних та їх архівування відповідно до міжнародних принципів FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable);
- здійснення інших функцій, що впливають із покладених на Центр завдань та відповідають чинному законодавству України.

2.3. З метою виконання покладених завдань Центр має право:

- залучати до виконання наукових і науково-технічних робіт працівників університету та інших установ;
- брати участь у підготовці та реалізації міжнародних, державних і регіональних наукових проєктів;
- укладати в установленому порядку договори про співпрацю;
- одержувати необхідну інформацію від структурних підрозділів університету;
- використовувати матеріально-технічну базу університету відповідно до встановленого порядку;

- організовувати конференції, семінари, круглі столи, тренінги та інші наукові заходи;
- брати участь у міжнародних професійних мережах і консорціумах;
- здійснювати інші повноваження відповідно до законодавства та цього Положення.

3. УТВОРЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРУ

3.1. Центр утворюється за рішенням Вченої ради університету та вводиться в дію наказом ректора відповідно до вимог чинного законодавства України.

3.2. Центр є структурним підрозділом Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка та здійснює свою діяльність без статусу юридичної особи.

3.3. Організація діяльності Центру здійснюється відповідно до цього Положення, Статуту і Стратегії університету, наказів ректора, рішень Вченої ради та інших локальних нормативних актів університету.

3.4. Центр організовує свою роботу на основі річного плану діяльності, який затверджується проректором, до компетенції якого належать питання наукової діяльності.

3.5. Основними напрямками діяльності Центру є:

- забезпечення функціонування цифрової дослідницької інфраструктури;
- організація колективного використання цифрових ресурсів;
- забезпечення доступу до спеціалізованого програмного забезпечення;
- підтримка цифрових наукових досліджень;
- створення та супровід цифрових наукових колекцій;
- участь у виконанні міжнародних, державних та господарських наукових проєктів;
- розвиток цифрової гуманітаристики та відкритої науки.

3.6. Центр забезпечує відкритий і рівний доступ до своїх ресурсів усім користувачам відповідно до затвердженого регламенту користування ресурсами Центру.

3.7. Переважне право користування ресурсами Центру мають:

- науково-педагогічні працівники університету;
- наукові працівники;
- здобувачі вищої освіти усіх рівнів;
- докторанти;
- виконавці наукових проєктів університету.

3.8. Доступ до ресурсів Центру користувачам інших закладів вищої освіти, наукових установ, підприємств, організацій та установ здійснюється відповідно до договорів про співпрацю або договорів про надання послуг.

3.9. Використання ресурсів Центру здійснюється відповідно до графіка роботи та затвердженого регламенту доступу.

3.10. Центр забезпечує ведення обліку використання обладнання, програмного забезпечення, серверних ресурсів та інших об'єктів цифрової інфраструктури.

3.11. Для організації діяльності Центру можуть вестися:

- журнал реєстрації користувачів;
- журнал використання обладнання;
- журнал технічного обслуговування;
- електронний календар бронювання ресурсів;
- реєстр цифрових ресурсів;
- дотримуватися вимог з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- база даних користувачів.

3.12. Центр забезпечує технічне обслуговування, модернізацію, оновлення та належний стан цифрової інфраструктури.

3.13. У разі проведення ремонтних, профілактичних або модернізаційних робіт доступ до окремих ресурсів може бути тимчасово обмежений за рішенням керівника Центру.

3.14. Центр забезпечує належне збереження цифрових даних, резервне копіювання інформації та захист інформаційних ресурсів відповідно до вимог законодавства України.

3.15. Центр сприяє інтеграції цифрової гуманітаристики в освітній процес шляхом використання цифрових платформ, електронних ресурсів, систем аналізу текстів, геоінформаційних технологій, технологій 3D-візуалізації, цифрового картографування, штучного інтелекту та інших сучасних інформаційних технологій.

3.16. За результатами діяльності Центр готує щорічний звіт про використання ресурсів, виконані наукові дослідження, міжнародну діяльність, фінансові надходження та перспективи розвитку.

4. УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ЦЕНТРУ

4.1. Безпосереднє керівництво діяльністю Центру здійснює керівник Центру, який призначається на посаду та звільняється з посади наказом ректора університету відповідно до вимог чинного законодавства України.

4.2. Керівник Центру безпосередньо підпорядковується ректору або проректору відповідно до розподілу функціональних обов'язків.

4.3. Керівник Центру здійснює організаційне, адміністративне та методичне керівництво діяльністю Центру, забезпечує виконання покладених на нього завдань, несе персональну відповідальність за результати діяльності Центру та ефективне використання його матеріально-технічної бази.

4.4. Керівник Центру:

- організовує діяльність Центру відповідно до законодавства України, Статуту університету, цього Положення та інших локальних нормативних актів;
- представляє Центр у взаємовідносинах зі структурними підрозділами університету, органами державної влади, закладами вищої освіти, науковими установами, підприємствами, установами та організаціями;
- забезпечує виконання рішень Вченої ради університету, наказів ректора та інших розпорядчих документів;
- розробляє та подає на затвердження плани роботи Центру;
- організовує підготовку щорічного звіту про діяльність Центру;

- здійснює контроль за використанням цифрової інфраструктури, програмного забезпечення, комп'ютерної техніки, серверного обладнання та інших ресурсів Центру;
- забезпечує належне технічне обслуговування, модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази Центру;
- організовує роботу щодо дотримання правил охорони праці, пожежної безпеки, інформаційної безпеки та кібербезпеки;
- забезпечує збереження майна, що перебуває у користуванні Центру;
- контролює ведення документації Центру;
- забезпечує виконання договорів про наукове співробітництво, надання послуг та реалізацію грантових проєктів;
- ініціює придбання нового обладнання, програмного забезпечення та інших ресурсів, необхідних для розвитку Центру;
- організовує проведення семінарів, тренінгів, конференцій, круглих столів та інших наукових заходів;
- забезпечує дотримання вимог академічної доброчесності, законодавства про авторське право, захист персональних даних та відкриту науку;
- виконує інші повноваження, передбачені законодавством України, Статутом університету та цим Положенням.

4.5. Працівники Центру:

- виконують посадові обов'язки відповідно до посадових інструкцій;
- забезпечують належне функціонування цифрової інфраструктури;
- здійснюють технічний супровід користувачів;
- беруть участь у виконанні наукових досліджень;
- забезпечують збереження обладнання та інформаційних ресурсів;
- дотримуються вимог охорони праці, пожежної безпеки та інформаційної безпеки;
- несуть відповідальність за належне виконання покладених на них обов'язків.

4.6. Центр має право:

- одержувати від структурних підрозділів університету інформацію, необхідну для виконання покладених завдань;
- залучати науково-педагогічних працівників, фахівців, експертів та консультантів до виконання окремих робіт;
- брати участь у міжнародних програмах, конкурсах, грантах та проєктах;
- укладати в установленому порядку договори про співробітництво;
- організовувати конференції, семінари, тренінги, літні школи, майстер-класи та інші наукові заходи;
- здійснювати іншу діяльність, що не суперечить законодавству України.

4.7. Контроль за діяльністю Центру здійснює ректор університету та проректор відповідно до розподілу функціональних обов'язків. За результатами роботи Центр щорічно подає письмовий звіт про виконання плану роботи, використання матеріально-технічної бази, результати наукової діяльності, участь у міжнародних проєктах, фінансові надходження та перспективи розвитку.

5. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ТА РЕСУРСИ ЦЕНТРУ

5.1. Матеріально-технічну базу Центру становлять цифрова дослідницька інфраструктура, комп'ютерна техніка, серверне обладнання, мережеві засоби, спеціалізоване програмне забезпечення, цифрові архіви, електронні колекції, бази даних, інформаційні системи, мультимедійне обладнання та інші матеріальні цінності, що перебувають на балансі університету або передані Центру в установленому законодавством порядку.

5.2. До ресурсів Центру можуть належати:

- високопродуктивні комп'ютерні робочі станції;
- серверне обладнання;
- системи резервного копіювання даних;
- спеціалізоване ліцензійне програмне забезпечення;
- геоінформаційні системи (GIS);

- програмне забезпечення для статистичного аналізу даних;
- засоби цифрової обробки текстів, зображень, аудіо- та відеоматеріалів;
- цифрові бібліотеки, репозитарії, корпуси текстів;
- системи штучного інтелекту та машинного навчання;
- інші цифрові ресурси, необхідні для проведення наукових досліджень.

5.3. Матеріально-технічна база Центру використовується виключно для забезпечення освітньої, наукової, інноваційної та міжнародної діяльності університету.

5.4. Центр забезпечує належне технічне обслуговування обладнання, його модернізацію, оновлення програмного забезпечення, резервне копіювання даних та підтримання цифрової інфраструктури у працездатному стані.

5.5. Обладнання та цифрові ресурси Центру підлягають обліку відповідно до вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів університету.

5.6. Працівники та користувачі Центру зобов'язані дбайливо ставитися до обладнання, забезпечувати його належне використання та нести відповідальність за завдані збитки відповідно до законодавства України.

6. ПОРЯДОК НАДАННЯ ДОСТУПУ ДО РЕСУРСІВ ЦЕНТРУ

6.1. Доступ до ресурсів Центру надається відповідно до цього Положення та регламенту користування ресурсами Центру, затвердженого ректором університету.

6.2. Право користування ресурсами Центру мають:

- науково-педагогічні працівники;
- наукові працівники;
- здобувачі вищої освіти усіх рівнів;
- докторанти;
- працівники структурних підрозділів університету;
- користувачі інших закладів освіти та наукових установ відповідно до укладених договорів.

6.3. Надання доступу здійснюється на підставі письмової заявки, службової записки, договору або іншого документа, визначеного регламентом.

6.4. У разі значного навантаження переважне право користування ресурсами Центру мають працівники та здобувачі освіти університету, а також виконавці наукових проєктів, що реалізуються в університеті.

6.5. Порядок бронювання обладнання, використання цифрових ресурсів, тривалість роботи та умови доступу визначаються внутрішнім регламентом роботи Центру.

6.6. Послуги Центру можуть надаватися на безоплатній або платній основі відповідно до законодавства України та затвердженого переліку платних послуг.

6.7. Користувачі Центру зобов'язані:

- дотримуватися вимог цього Положення;
- виконувати правила експлуатації обладнання;
- забезпечувати збереження майна Центру;
- дотримуватися вимог інформаційної безпеки;
- не порушувати авторських прав;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності.

7. ФІНАНСУВАННЯ, ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ

7.1. Фінансування діяльності Центру здійснюється за рахунок:

- коштів державного бюджету;
- коштів спеціального фонду університету;
- грантів;
- міжнародної технічної допомоги;
- коштів, отриманих від виконання наукових досліджень;
- коштів від надання платних послуг;
- благодійної допомоги;
- інших джерел, не заборонених законодавством України.

7.2. Матеріальні цінності та обладнання Центру перебувають на балансі університету.

7.3. Центр забезпечує ведення обліку використання матеріально-технічної бази, цифрових ресурсів, обладнання та програмного забезпечення.

7.4. Керівник Центру щорічно подає ректору письмовий звіт про результати діяльності Центру.

7.5. Контроль за фінансово-господарською діяльністю Центру здійснюється відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів університету.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Це Положення набирає чинності з дня його затвердження Вченою радою та введенням в дію наказом ректора Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

8.2. Зміни та доповнення до цього Положення затверджуються Вченою радою університету та вводяться в дію наказом ректора.

8.3. Реорганізація або ліквідація Центру здійснюється відповідно до законодавства України, Статуту університету та рішення Вченої ради університету.

8.4. У разі припинення діяльності Центру його матеріальні цінності, обладнання, документація, цифрові ресурси та результати наукової діяльності передаються відповідним структурним підрозділам університету в порядку, визначеному законодавством України.

8.5. Питання, що не врегульовані цим Положенням, вирішуються відповідно до чинного законодавства України, Статуту університету та локальних нормативних актів університету.